

Underbilag 1 til Bilag 5.

Légation de Danemark.

Prague, den 30. Juli 1921.

Efter Oprettelsen af den czechoslovakiske Republik traadte Spørgsmaalet om en Landboreform straks i Forgrunden som en af den nye Stats første og vigtigste indenrigspolitiske Opgaver. Det nye Styres Statsmænd, som for øvrigt med fuld personlig Sympati sluttede sig til Ideen om en gennemgribende Reform af Jordfordelingen, var af mange Grunde saa at sige tvunget til at sætte Jordspørgsmaalet øverst paa Regeringens Program. Nationale, sociale, økonomiske og historiske Hensyn gjorde Jordspørgsmaalet til en Sag, hvorom alle ledende Kredse indenfor det nye Demokrati kunde samles. Tanken var baaret frem af en almindelig Folkestemning. *Sociale* Hensyn talte for en saadan Reform, fordi en overordentlig betydelig Del af Jorden tilhørte en forholdsvis faatallig Godsejerstand og Storbrugene i Tidernes Løb havde udvidet sig paa Bekostning af Smaabrugene. *Historiske* Hensyn talte for Reformen, fordi de store Jordbesidderes Klasse var dannet af en unational Adel, som skyldte de habsburgske Herskere deres Privilegier og uhyre Jordbesiddelser, og som derfor altid følte deres Interesser knyttet til Wien og det habsburgske Monarki og var fødte Modstandere af den nationale czechiske Bevægelse. Det czechoslovakiske Folk havde ikke i den nye Adel faaet nogen Støtte i deres Kampe for Bevarelsen af deres nationale og politiske Rettigheder. Yderligere haabede Regeringen gennem en Reform, der gav Tilsagn om Udstykning af Storgodserne og Oprettelsen af mindre Landbrug, at dæmme op for den truende og stadig voksende bolschevikiske Bevægelse. Udviklingen af en stærk, selvstændig og økonomisk uafhængig Bondestand vilde blive en af Grundpillerne for den nye Republik. Latifundiernes Sprængning vilde muliggøre Frihed og Selvstændighed for Tusinder af Borgere og skabe et Element, som stod i Taknemmelighedsgæld til den nye Regering, og som følte sin Interesser knyttet til dens Styrkelse og Vækst.

En kort Oversigt over den historiske og politiske Udvikling vil kunne belyse og forklare de almindelige og stærke Krav om en Jordreform.

I Lighed med Udviklingen i de øvrige europæiske Stater dannedes omkring Middelalderens Midte i Bøhmen en Højadel, som efterhaanden paa forskellig Maade kom i Besiddelse af meget betydelige Jordarealer. Storbrug dannedes, og de selvejende Bønders Antal formindskedes stadig derved, at Bønderjorderne ved Køb eller Tvang nedlagdes og Jorden lagdes ind under Hovedgaardene. Forskellige Bondeopstande og Religionskampe, der fandt Sted ved Middelalderens Slutning, svækkede yderligere Bondestandens Stilling. Den herskende Adel var national, oprindelig udgaaet af Bondestanden selv. Den stod altid i første Række i Kampen for Forsvaret af Folkets nationale, politiske og religiøse Rettigheder, og skønt de øvrige Stænder og navnlig Bondestanden havde lidt under Adelenes stærke Magtstilling, dannede den czechiske Adel et kraftigt Bolværk mod al fremmed Indflydelse og Forsøg paa Tilbagetrængen af de nationale Elementer. Efter at Modstanden mod det habsburgske Herskerhus var brudt fuldstændig sammen efter Slaget paa „Det hvide Bjerg“ i 1618, forandredes Forholdene fuldstændig. Kongeriget Bøhmen behandledes herefter som en erobret Provins, og en i europæisk Historie enestaaende Forfølgelse af de nationale Elementer fandt Sted. Denne Forfølgelse gjaldt i første Linie den indfødte Adel, men ramte ogsaa stærkt de øvrige Stænder. I Løbet af forbausende kort Tid blev den czechiske Adel fuldstændig udryddet, dens Medlemmer blev dels udvist af Landet, dels dræbt, og dens store Jordgodser tilfaldt det østrigske